

БИБЛИОТЕКА

– „откривено благо“ (?) –

Много од онога што је написано пре је илустрација раскорака између стварности и представе која се стиче посредством тзв. извора било које врсте. Они су, и поред све своје непотпуности да пренесу стварне околности, истовремено и парцијални – јављају се с времена на време, према потреби и могућностима.

Писана реч јесте моћна, али више у смислу да заведе него да пренесе и саопшти пуну реалност. Тако се говори о неком „откривеном благу“ за које се никада није ни причало да је некад и од некога „скривено“, док се нису појавили харизматици (чизмаши). Оно што би се у редовним приликама оценило као несрећа у животу установе, по савременој (виртуелној) категоризацији постало је „динамика“.

Све оно о чему се говори као „откривеном“ прошло је кроз руке Хитлерових сарадника – како усташа, тако и Брзоваца.

У своје време спреман је Пузовић за наследника Ћирковића, а онда су стигле „паре“, „чизма“, владичанске даме, рачунари, све уз стално пожуривање од стране Павла. Заборавио је време кад се уплео у живот библиотеке кад је узео кључ установе и говорио „Бог га видио...“. Сад је морао да „жури“.

Подсећа то много на догађаје из 70-их година прошлог века, кад Д. Давидов говори о својим „открићима“ у библиотеци, кад међу „необрађеним“ рукописима нађе Калиграфију Орфелина и то прогласи „малом научном сензацијом“. По казивању Д. Павловића, тадашњег службеника библиотеке, Давидов је дошао са бројем књиге и по броју књигу добио. Нема речи о неким открићима, необрађеним рукописима или научним сензацијама. Читаоци новина то не знају, али могу да створе „галаму“ и допринесу и онеко тешком положају Цркве. Није поменути пример усамљен. И касније су објављивана слична „открића“ и „сензације“ везане за библиотеку, а и сада се са тим открићима „стручно“ и „видовито“ особље хвалило и појављивало на насловним страницама.

Успутни детаљ о томе како је новца било само за основне каталожке потребе; истине ради треба рећи да често није било ни за толико. Деценијама, па и за време Павла, буџет библиотеке је био „нула динара“. Шта се тад могло урадити? Није тако било зато што су људи у библиотеци били „блесави“ (како се касније са разних страна упорно понављало). Утолико више чуди она „брзина“ у коју се Павле први укључио. Радило се годинама на основу из штампарије достављених „отпадака“ (средњи каталог). Тим више чуди понашање лажног светитеља патријарха Павла кад се од дотле много хваљеног

штедише претворио у заговорника хитне набавке „компјутера“ да се новопридошле владичанске даме не би досађивале.

Помиње се и улога помоћног особља, на основу касније створених митова насталих са одређеним циљем.

Ту се запажају две фазе:

- 1) у време фазе интензивних радова то особље је било хиперактивно у смислу сексуалних оргија неживљених удовица (касније ће се цела та „историја“ претворити у сасвим супротну причу о неком зостављању и страдању, са сасвим јасним циљем). Актерке оргија постају „црвенкапе“!
- 2) у погодно време то исто особље постаће врло „кооперативно“. „Мајстори“ мафијаши процењују шта је „сувишно“, Тозиница то носи у контејнер ради „дебаласирања“. Код контејнера се нађу „активисти“ и прослеђују даље (Г. Станић).

Кад је реч о српској култури треба поменути и искрену предусретљивост Д. Бркића при враћању црквене грађе коме ће се та предусретљивост уписати као отежавајућа околност, уз остало, при његовом осуђивању и слању на Голи Оток.

Поменут је Д. Павловић као пожртвовани радник, што је тачно. По каснијој причи њему надређеног Ђирковића, он би требало да буде лопов и шизофреник док је тај исти Ђирковић правио куће и куповао аута зету. Уопште, стање је било и у том погледу нездраво и напето.

Благодатни живот Цркве не покреће нечија идеја и визија (за Цркву је то на нивоу тоалет папира). Одлучује „чизма“, пичка, паре, пиштољи... То су једини аргументи које признају носиоци апостолстога чина. Ту је и улога „репић“ касте. „Владичанство“ је бизнис као и све остало. За бизнис су потребне инвестиције. Монете за плаћања су разне... Позиција главнога омогућавала је Павлу да својим „угледом“ (?) годинама покрива рад мафије, а онда по потреби и кад му се „каже“ нагло „пожури“.

Разлика између владика и полиције у то време била је у томе што су и владике и полиција поједине даме користили истовремено (Тозинице за Ристу Радовића и полицију Старог града); за разлику од тога полиција своје „даме“ није делила са владикама. Полицајац Старог града, швалер Тозинице и ортак Ристе Радовића води своју пичку у свети Острог и прави јебарник од „светиње“. Могао би се сачинити дужи списак владичанских дама. Полиција то све зна и „организује“ па би и она могла и требало да каже „нешто“!

„Није пронађен кључ“. Цело питање се своди само на једну реченицу/констатацију, иако је оно управо „кључ“ целе проблематике око Библиотеке. Проблем траје пет година, а онда Павле „жури“.

1) Само по себи то је „анархија“ а преко тога прелази се само једном реченицом, тек онако да се нешто каже.

2) Треба питати Павла о томе, он је све време држао кључ библиотеке и штитио рад „тројке“ – не само из равнодушности, већ као уцењен и заплашен

Слично губитку кључева, са само једном реченицом се помиње „нестанак“ библиотеке патријарха Германа. Преко десет хиљада књига (!) нестаје без трага, као да је то „ситница“ која се могла негде затурити. За њихово одношење било би потребно теретно возило. И о томе треба питати Павла, изабраног још за живота Германа. Павле је и у том погледу био потпуни господар ситуације. За почетак књиге би требало потражити тако где су одлагане сломљене столице, а потом – питати Радича!

С. Милеуснић, (само)наметнути стручњак и комесар, био је део мафије (тројке: Ћирковић, Станић, Милеуснић), која „ради“ и дели паре. Ипак, односи Ћирковића и Милеуснића нису били добри. Иако је Ћирковић био моћан, Милеуснић је био „јачи“ и Ћирковић га је доживљавао као тешки наметнути терет. У каснијем некрологу све је то приказано потпуно супротно (папир трпи све).

За разматрање теорије (не)морала битно је сагледавање односа Дурковића и Ћирковића. У погодном моменту Дурковић је отишао због „бољих пара“ и да би могао да „флертује“ са ученицама библиотечке школе где је био наставник. Такво понашање Дурковића је осуђивано као неморално. За разлику од њега, Ћирковић је цењен као исправан и глумио је мученика и страдалника, док је истовремено пљачкао (не крао). Знао је гадости цркве кроз векове, од почетка до свршетка века и био изнад закона. Знао је и гадости Павла, у студентским данима угледног посетиоца београдских куплераја, а потом наводног чувара морала, тумача тобожњих светих канона (ствараних у поднебљу садизма) и особе која је у име ревности многе људе уништила и заувек отерала од цркве. Чинио је то и по налогу власти, којој такво стање одговара. Својим криминалом Ћирковић је годинама и посредством пропаганде одржавао о себи слику као најпоштенијем човеку који изгара на послу по систему „држ’те лопова!“. Ако је био толико вредан, како је било могуће да иза себе остави тако тешко стање: „Библиотечки фонд је затечен у веома лошем стању. Било је нереализованих 59 реверса за књиге. Већина реверса је била стара по неколико година...“ Такво стање створено је једино (не)радом толико хваљеног Ћирковића, узора трудбеника и „поштењачине“. Тешко стање библиотеке је било и у

годинама Павла, па ни он није ништа урадио да се нешто поправи, све док ми није наређено да „жури“.

Ако је стање у време Тирковића било толико сјајно, зашто се „резор“ накнадно тек касније отвара? Исто се може рећи и за тек касније изведен „попис“. Питање је шта се радило у „међувремену“?

Много се током рада могло „чути“ од оног што је значајно, а чега у актима нема. Било је и вести изговорених полушапатом/полугласно – то говори о упитности вредности сваког рада на основу аката у која никад суштинско не улази (решава се претходним усменим споразумом) Од корисника Библиотеке, поред осталог могло се чути полушапатом изречено како су за рачун усташа Јевреји убијали Србе у Јасеновцу. Углавном се користио календар за 1941. годину, да би се видело у који дан су падали празници Петровдан и Илиндан јер је највећи број покоља од стране Хрвата извршен у дане око тих празника. Постоји још један разлог што се посебно тражио календар за 1941. Познато је да је Београд (ко је беднији – Срби или њихова престоница?) током рата бомбардован у два маха (за НАТО бомбе тад се није могло знати) – 1941. то су урадили Хитлеровци, а 1944. нико други него српски савезници (!) и тобожњи Хитлерови противници (!) по налогу злочинца Броза (о чему се још увек ћути). У сећању преживелих ову догађаји стварају „збрку“, пошто су оба случаја везана за април месец. Тим поводом јавља се дилема: коме су Американци били „савезници“ – од Хитлера уништаваним Србима или самом Хитлеру?! Жртве не треба да брину. За 500 година Ватикан ће изразити своје жаљење већ давно несталим Србима!

Павле је био деценијама „занемарљива количина“ – 1981. напустио је верујући народ своје епархије и побегао у Београд где је провео наредне месеце. Кад је све почело да пропада у режиму С. Милошевића, држава која је дотле на све начина сатирала Цркву почела је да се „крије“ из Цркве, а пропаганда од гадости патријарха Павла правила „светињу“. Преко 90% онога што се веже за делатност такозваног духовника при реалној анализи свело би се на „садизам“. За Ристу Радовића важније је да се сачува село Његове и владичанске даме уопште, госпође Лукић, него рад у библиотеци...

Говорити половичним/естрадним начином о сложеним/тешким приликама са сигурног одстојања представља пљување у лице онима који су носили терет свог времена, а он није био мали. Ту су и чланови разних „комисија“ (и они за које је цркве доста учинила), који су у оно време заобилазили библиотеку и трудили се да буду што даље од ње.

Ако се и остали периоди из живота библиотеке обрађују онако половично и накардно као друга половина 20. века, онда је умесно питање чему појава публикације

која даје половична/нетачна назови решења? Скоро увек, написано „засмејава“ учеснике збивања.

Тужно је када се и у текстовима о култури појаве истичу приче о судбоносном значају „сеоба“ у српској историји. Прича је настала у Бечу (Рачки, Јагић, Руварац, Јиречек, Станојевић, Радонић...). Стварана је вековима са циљем да Србе прикаже као накнадно досељене и тамо где су вековима постојали. Извора о томе је мало, али се прећуткује да за те области нема ни вести о Латинима. Српско незнање помаже Латинима да присвоје празне просторе. Наивни, лаковерни Срби лако се лепе на германску „науку“ и примају све здраво за готово. Ни не помишљају на „половичност“ онога што је за објективног на ивици науке и пропаганде, а српским ђацима 1900. сервирано као наука.

„Резиме“ – прича о изгубљеном кључу представља „кључ“ заплета око библиотеке. О кључу треба питати Павла – он га је држао сво време док је криза око тога трајала.

Није нађена библиотека патријарха Германа – и њу треба тражити од Павла – за почетак, одложена је тамо где се одлажу сломљене столице – питати Радича.

Није нађено (не помиње се):

- 1) Један примерак фототипског издања „Рујанско јеванђеље“ (услед дефекта, одмах уништено)
- 2) Запечаћен пакет из збирке С. Роце – „газда“ га једноставно односи пред занемелим присутнима

Стварати неку представу на основу „архива“ и „некролога“ представља кретање у погрешном правцу. Коришћене „полуистине“ и ослонац на њих може да буде вишеструко штетан – боље је не рећи ништа, него непоуздано прогласити за „факт“. Суштинско у архиве не стиже а некролози су панегирици (конкретно, некролог Б. Ђирковића од С. Милеуснића је пример приче попуно супротне од реалности). Симптоматично је што о Црквеним стварима говоре људи који су љуто и (не)вољно били ван Цркве. То важи и за чланове разних „комисија“. Ту је и недореченост стања – дато/однето са или без реверса; криминал као врлина (улога „термина“ – пет до девет); прећутано/накарадно; илустрација раскорака и погрешне слика. После четрдесет (40) година тешко је оживети слику тешкоћа и беда Библиотеке. Неће је оживети ни владичанске даме ни носиоци апостолскога чина!!!